

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 9.11.2020 г.

СОФИЙСКИЯТ АПЕЛАТИВЕН СЪД, НАКАЗАТЕЛНО ОТДЕЛЕНИЕ, II състав, в
закрито заседание на .....девети ноември..... през
две хиляди и двайсета....година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ

ЧЛЕНОВЕ: ВЕСИСЛАВА ИВАНОВА
ВЕЛИЧКА ЦАНОВА

при секретаря ..... и с участието на
прокурора..... изслуша докладваното от
съдия..... КАЛПАКЧИЕВ.....НД № .....863..... по описа за...
2020 .. година и за да се произнесе, взе предвид следното:

**Производството е по реда на чл. 485 и следващите от Наказателно-
процесуалния кодекс (НПК) във връзка с член 267, ал. 3 от Договора за
функциониране на Европейския съюз (ДФЕС)**

Главното производство по делото е по реда на чл. 380 от НПК вр. с чл. 70
– 73 от ЗАНН и е образувано по повод искане на апелативния прокурор на
Апелативна прокуратура гр. София да се възобнови наказателното производство
по ВНАХД № 31/2020 г. по описа на Окръжен съд Благоевград, да се отмени
постановеното по него решение № 1013 от 28.2.2020 г., а делото и да се върне за
ново разглеждане от друг състав на окръжния съд.

Производството по чл. 380 НПК е извънредно по своя характер и има цел проверка на влезли в сила съдебни актове, постановени по реда на специалното производство по глава 28 НПК, уреждащо диференцираната процедура за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание. Решението, което постановява апелативният съд в тази процедура е окончателно и не подлежи на последващо преразглеждане от друга съдебна инстанция.

СТРАНИ ПО ДЕЛОТО

Обвинител: Апелативна прокуратура гр. София, чрез апелативния прокурор Радослав Димов, с адрес гр. София....., електронен адрес ....., мобилен телефон .....

Осъден/нарушител: С.Д.К., с адрес гр. Благоевград, ул. „****“ № *

ПРЕДМЕТ НА ГЛАВНОТО ПРОИЗВОДСТВО

1. В предложението на апелативния прокурор на Апелативна прокуратура гр. София, направено на основание чл. 380 НПК, се твърди, че от доказателствата по делото се установявало, че обвиняемият К. е осъществил от обективна и субективна страна състава на престъплението по чл. 343в, ал. 3, вр. с ал. 1 НК; че престъплението е формално и поради това не е необходимо за неговата съставомерност настъпване на допълнителен общественоопасен резултат; че решението на Окръжен съд Благоевград е постановено в нарушение на материалния закон, тъй като не са налице предпоставките за приложение на чл. 9, ал. 2 НК, доколкото деецът многократно е наказван за нарушения на ЗДвП. Според апелативния прокурор в случая е налице основанието за възобновяване по чл. 70, б. „д“ от ЗАНН, доколкото извършеното от К. представлява престъпление, а не административно нарушение; налице е нарушение на материалния закон, допуснато от окръжния съд, което следва да бъде отстранено чрез възобновяване на наказателното производство. В предложението се отправя молба за възобновяване на наказателното производство по ВНАХД №

31/2020 г. по описа на Окръжен съд Благоевград, след което да се отмени постановеното по съда решение № 1013 от 28.2.2020 г., и да се върне делото на окръжния съд за ново разглеждане от друг състав, алтернативно се иска след отмяната на решението на въззивния съд да се потвърди решението на РС Благоевград по НАХД № 2041/2019 г., с което нарушителят К. е признат за виновен да е извършил престъпление по чл. 343в, ал. 3 НК, като на основание чл. 78а, ал. 1 НК е освободен от наказателна отговорност и му е наложено административно наказание глоба в размер на 1000 лева.

ФАКТИТЕ ПО ДЕЛОТО

2. От материалите по досъдебното производство се установява, че обвиняемият С. К. е правоспособен водач на моторно превозно средство и притежава свидетелство за правоуправление № 281570332, издадено на 3.5.2012 г., с валидност до 4.4.2022 г. Свидетелството му за управление било отнето на 9.5.2018 г. със заповед за прилагане на принудителна административна мярка № 18-1158-00367, издадена от Областния директор на Министерството на вътрешните работи, на основание чл. 171, т. 1 от Закона за движение по пътищата поради това, че К. не бил заплатил административните наказания глоба, наложени му за извършени от него административни нарушения на правилата за движение по пътищата. Тази заповед била връчена на К. на 9.5.2018 г., като свидетелството му за управление на моторно превозно средство било фактически временно отнето до заплащане на дължимата глоба по наказателно постановление № 16034890116, влязло в сила на 5.4.2017 г.
3. Обвиняемият не заплатил дължимата глоба, поради което свидетелството му за правоуправление не било върнато.
4. На 23.8.2018 г. в гр. Благоевград, около 12:10 часа К. управлявал лек автомобил марка „Фолксваген“, собственост на Е. П. Обвиняемият се движел с управлявания от него автомобил по бул. „Св.св. Кирил и Методий“ в гр. Благоевград, бил без включени светлини, поради което бил спрял за проверка от служители на сектор „Пътна полиция“ към областната дирекция на МВР в Благоевград – полицаите Б. Р. и А. А. При извършената проверка полицейските служители установили, че автомобилът се управлява от

обвиняемия С. К., който не представил свидетелство за управление на моторно превозно средство и контролен талон към него. При извършената проверка в информационната система на КАТ се установило, че свидетелството за правоуправление на К. било временно отнето по административен ред с наложената принудителна административна мярка по чл. 171, т. 1, б. „д“ от Закона за движение по пътищата. Поради това младши автоконтрольор А. А. съставил на обвиняемия акт за установяване на административно нарушение № Д 400818/23.8.2018 г. С акта били иззети свидетелството за регистрация на моторното превозно средство и 2 броя регистрационни табели.

5. На 28.11.2018 г. началникът на сектор „Пътна полиция“ в гр. Благоевград изпратил на началника на Първо районно управление на МВР в Благоевград преписката по акта за административно нарушение, съставен срещу С. К., тъй като твърдял, че са налице данни за извършено престъпление по чл. 343в, ал. 3 НК. На 19.3.2019 г. с постановление на прокурор от Районна прокуратура Благоевград било образувано наказателно производство срещу С. К. за това, че на 23.8.2018 г. управлявал моторно превозно средство в гр. Благоевград в срока на изтърпяване на принудителна административна мярка за временно отнемане на свидетелството за управление, наложена със заповед № 18-1158/9.5.2018 – престъпление по чл. 343в, ал. 3, вр. с ал. 1 НК.
6. При разпита на С. К. в качеството му на обвиняем и в присъствието на защитник заявил, че признава фактите, така както са описани от обвинението; че е управлявал моторно превозно средство след като му е била връчена заповед за временно отнемане на свидетелството за управление; че работата му е свързана с управление на автомобил и в момента търпи лишения, тъй като не може да работи; че за деня, за който го обвиняват, бил принуден да управлява автомобила си, тъй като спешно трябвало да закупи лекарства за тежко болния си брат.
7. Досъдебното производство по делото продължило до 8.11.2019 г. (една година и три месеца след извършване на деянието), когато прокурор от Районна прокуратура Благоевград внесъл в Районен съд Благоевград постановление с предложение за освобождаване на обвиняемия от наказателна отговорност с налагане на административно наказание по чл. 78а НК.

8. С решение № 11756 от 11.12.2019 г. Районен съд Благоевград признал С. К. за виновен да е извършил престъпление по чл. 343в, ал. 3, вр. с ал. 1 НК. Тъй като престъплението било наказуемо с лишаване от свобода до три години и до този момент обвиняемият не бил осъждан и освобождаван от наказателна отговорност, съдът го освободил от наказателна отговорност на основание чл. 78а, ал. 1 НК и му наложил административно наказание глоба в размер на 1000 лева. За да приеме, че в случая се касае за престъпление, а не за административно нарушение районният съд посочил, че обвиняемият е управлявал автомобила на оживен булевард, че е проявил лекомислие и незначитане на правилата за движение по пътищата.
9. С решение № 1013/28.2.2020 г. състав на Окръжен съд Благоевград е отменил решението на районния съд, признал С. К. за невинен и го е оправдал да е извършил престъпление по чл. 343в, ал. 3, вр. с ал. 1 НК. Със същото решение Окръжният съд приел, че в случая извършеното от обвиняемия не е престъпление, а административно нарушение, поради което на основание чл. 177, ал. 1, т. 2 от Закона за движение по пътищата му наложил административно наказание глоба в размер на 300 лева. В мотивите си съдът посочил, че К. многократно е бил наказван за извършени нарушения на правилата за движение по пътищата, но до този момент нито веднъж не е бил санкциониран с влязъл в сила акт за това да е управлявал моторно превозно средство без да притежава свидетелство за правоуправление, и/или след като му е било отнето свидетелството, и/или след като е бил лишен временно от право да управлява автомобил. Окръжният съд е изложил съображения за това, че извършеното от обвиняемия деяние е с незначителна степен на обществена опасност и поради това не е престъпление по чл. 343, ал. 3, вр с ал. 1 НК, а административно нарушение по чл. 177, ал. 1, т. 2 ЗДвП. За да приеме малозначителност на деянието поради явна незначителност на обществена му опасност въззивният съд отчел следните факти: обвиняемият е неосъждан; не е наказван за извършени престъпления и не е освобождаван от наказателна отговорност по чл. 78а, ал. 1 НК; трудово и семейно е ангажиран; признава обстоятелствата за извършеното деяние и изразява съжаление за случилото се; подбудите за извършване на деянието – управлявал автомобила за да закупи лекарства на болния си брат.

- 10.** Като основно обстоятелство, което определя незначителната степен на обществена опасност на деянието, окръжният съд е оценил, че до момента К. не е наказван по административен ред за деяние, свързано с управление на моторно превозно средство в някои от възможните хипотези – без свидетелство за правоуправление, в срока на лишаване от право за управление и в срока на временно отнемане на свидетелството за управление.
- 11.** Обвиняемият С. К. е роден на *****, не е осъждан, не е освобождаван от наказателна отговорност на основание чл. 78а НК, не е наказван в частност за това да е управлявал моторно превозно средство в срока на лишаване му временно от правоуправление. Той е правоспособен водач на моторно превозно средство, наказван е многократно за административни нарушения на Закона за движение по пътищата.

ОТНОСИМИ ПРАВНИ НОРМИ

БЪЛГАРСКОТО ПРАВО

НАКАЗАТЕЛЕН КОДЕКС

- 12.** В член 343в, алинея 3 (Нова – ДВ, бр. 95 от 2016 г.) е регламентиран състав на престъпление по транспорта, съгласно който наказанието по ал. 1 (лишаване от свобода до три години и с глоба от двеста до хиляда лева) се налага и на лице, което управлява моторно превозно средство в срока на изтърпяване на принудителна административна мярка за временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство.
- Според чл. 343в, ал. 1 (Нов - ДВ, бр. 50 от 1995 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2015 г.), който управлява моторно превозно средство в срока на изтърпяване на наказанието лишаване от право да управлява моторно превозно средство, след като е наказан за същото деяние по административен ред, се наказва с лишаване от свобода до три години и с глоба от двеста до хиляда лева.
- Според чл. 343в, ал. 2 (Изм. – ДВ, бр. 74 от 2015 г.), който в едногодишен срок от наказването му по административен ред за управление на моторно превозно средство без съответно свидетелство за управление извърши такова деяние, се наказва с лишаване от свобода от една до три години и с глоба от петстотин до хиляда и двеста лева

13. В член 78а са уредени условията, при които обвиняемо пълнолетно лице се освобождава от наказателна отговорност от съда и му се налага наказание от хиляда до пет хиляди лева, а именно: за умишлено престъпление се предвижда наказание лишаване от свобода до три години или друго по-леко наказание; деецът не е осъждан за престъпление от общ характер и не е освобождаван от наказателна отговорност по този ред; ако от престъплението са причинени имуществени вреди, те да са възстановени.

НАКАЗАТЕЛНО-ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

14. Член 301, алинея 1 При постановяване на присъдата съдът обсъжда и решава следните въпроси:

1. има ли извършено деяние, извършено ли е то от подсъдимия и извършено ли е виновно;
2. съставлява ли деянието престъпление и правната му квалификация;....

алинея 4 (Нова – ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) При решаване на въпроса по ал. 1, т. 2 съдът се произнася и дали извършеното деяние съставлява административно нарушение.

Член 305, алинея 6 (Нова – ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 5.11.2017 г.) В случаите по член 301, алинея 4 съдът признава подсъдимия за невинен и му налага административно наказание, когато извършеното деяние се наказва по административен ред в предвидените в особената част на Наказателния кодекс случаи или когато съставлява административно нарушение, предвидено в закон или указ.

15. Глава 28 НПК, чл. 375 – 380 – Освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание:

Предложение на прокурора за освобождаване на обвиняемия от наказателна отговорност с налагане на административно наказание

Чл. 375. Когато прокурорът установи, че са налице основанията на чл. 78а от Наказателния кодекс, той внася делото в съответния първоинстанционен съд с мотивирано постановление, с което прави предложение за освобождаване на обвиняемия от наказателна отговорност с налагане на административно наказание.

Разглеждане на делото от първоинстанционния съд

.....

Чл. 378. (1) Съдът разглежда делото еднолично в открито съдебно заседание, за което се призовават прокурорът и обвиняемият. Неявяването на страните, които са редовно призовани, не е пречка за разглеждане на делото.

(2) При разглеждане на делото могат да се преценяват събраните в наказателното производство доказателства и да се събират нови доказателства.

(3) Съдът разглежда делото в рамките на фактическите положения, посочени в постановлението. Когато установи нови фактически положения, съдът прекратява съдебното производство и връща делото на прокурора.

(4) Съдът постановява решение, с което:

1. освобождава обвиняемия от наказателна отговорност и му налага административно наказание;
2. оправдава обвиняемия;
3. прекратява наказателното производство в предвидените от закона случаи.

(5) Решението на съда подлежи на обжалване и протест по реда на глава двадесет и първа.

Прилагане разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания

Чл. 379. При решаване на делото се прилагат и разпоредбите на чл. 17 - 21 от Закона за административните нарушения и наказания.

Възобновяване на делото

Чл. 380. (1) Предложението за възобновяване на делото по тази глава се прави от апелативния, съответно военно-апелативния прокурор и се разглежда от апелативния, съответно военно-апелативния съд по реда и в сроковете, определени в Закона за административните нарушения и наказания.

(2) Когато предложението е основателно, съдът се произнася и по същество, като събира доказателства, ако това е необходимо

16. ЗАКОН ЗА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА, обнародван в ДВ бр. 20/1999 г., Глава четвърта - **Правоспособност на водачите на пътни превозни средства:**

Съгласно **чл. 150.** (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2010 г., бр. 60 от 2020 г., в сила от 7.07.2020 г.), всяко пътно превозно средство, което участва в движението по пътищата, отворени за обществено ползване, трябва да се управлява от правоспособен водач, освен когато превозното средство е индивидуално електрическо превозно средство или превозното средство е учебно и се управлява от кандидат за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство по време на обучението му по реда на наредбата по чл. 152, ал. 1, т. 3 и при провеждането на изпита за придобиване на правоспособността по реда на наредбата по чл. 152, ал. 1, т. 4.

Според **чл. 150а.** (Нов - ДВ, бр. 43 от 2002 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 2 от 2018 г., в сила от 3.01.2018 г.), за да управлява моторно превозно средство, водачът трябва да притежава свидетелство за управление, валидно за категорията, към която спада управляваното от него моторно превозно средство, да не е лишен от право да управлява моторно превозно средство по съдебен или административен ред, както и свидетелството му за управление да е в срок на валидност, да не е временно отнето по реда на чл. 171, т. 1 или 4 или по реда на чл. 69а от Наказателно-процесуалния кодекс и да не е обявено за невалидно, тъй като е изгубено, откраднато или повредено.

Съгласно **чл. 151а.** (Нов - ДВ, бр. 51 от 2007 г.) Лицата, притежаващи свидетелство за управление, издадено от държава - членка на Европейския съюз, или от друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или от Конфедерация Швейцария, могат да управляват моторно превозно средство на територията на Република България при спазване на изискванията за минимална възраст за съответната категория, определени в чл. 151

Глава шеста – Принудителни административни мерки

Чл. 171. (Доп. - ДВ, бр. 43 от 2002 г., изм., бр. 51 от 2007 г.) За осигуряване на безопасността на движението по пътищата и за преустановяване на административните нарушения се прилагат следните принудителни административни мерки:

1. временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство на водач:

д) (нова - ДВ, бр. 51 от 2007 г., изм., бр. 101 от 2016 г., в сила от 21.01.2017 г.) който управлява моторно превозно средство с наложено наказание глоба, незаплатена в срока за доброволно заплащане – до заплащане на дължимата глоба;

Глава седма – Административна наказателна отговорност:

Чл. 177. (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2002 г.) (1) Наказва се с глоба от 100 до 300 лв.:

1. който управлява моторно превозно средство, след като е лишен от това право по съдебен или административен ред;

2. (изм. – ДВ, бр. 2 от 2018 г., в сила от 3.01.2018 г.) който управлява моторно превозно средство, без да е правоспособен водач, без да притежава свидетелство за управление, валидно за категорията, към която спада управляваното от него моторно превозно средство, или след като е загубил правоспособност по реда на чл. 157, ал. 4, или след като свидетелството му за управление на моторно превозно средство е временно отнето по реда на чл. 171, т. 1 или 4 или по реда на чл. 69а от Наказателно-процесуалния кодекс, или е обявено за невалидно, тъй като е изгубено, откраднато или повредено;

17. Редът и условията за придобиване на правоспособност на водачите на моторни превозни средства е уреден и в поредица от подзаконови нормативни актове, приети въз основа на изрична законова делегация на Закона за движение по пътищата – Наредба № 3 от 11.5.2011 г. за изискванията за физическа годност на към водачите на моторни превозни средства и реда за извършване на медицинските прегледи за установяване на физическата годност за водачите от различните категории, издадена от министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 39 от 20.05.2011 г., изм. и доп., бр. 30 от 15.04.2016 г., бр. 11 от 2.02.2018 г., в сила от 2.02.2018 г.; Наредба № 3 от 29.08.2011 г. за придобиване на правоспособност за провеждане на изпити на кандидатите за водачи на моторни превозни средства Издадена от министъра на образованието, младежта и науката, обн., ДВ, бр. 71 от 13.09.2011 г., в сила от 13.09.2011 г.; НАРЕДБА № 38 от 16.04.2004 г. за условията и реда за провеждането на изпитите на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и реда за провеждане на проверочните изпити, издадена от министъра на транспорта и съобщенията, обн., ДВ, бр. 42 от 21.05.2004 г., в сила от 21.05.2004 г., изм. и доп., бр. 38 от

9.05.2006 г., в сила от 1.06.2006 г., изм., бр. 44 от 30.05.2006 г., изм. и доп., бр. 4 от 15.01.2008 г., в сила от 15.01.2008 г., бр. 97 от 11.11.2008 г., бр. 18 от 5.03.2010 г., изм., бр. 50 от 2.07.2010 г., в сила от 2.07.2010 г., изм. и доп., бр. 33 от 26.04.2011 г., в сила от 19.01.2013 г., бр. 80 от 14.10.2011 г., бр. 95 от 4.12.2012 г., бр. 31 от 4.04.2014 г., бр. 70 от 11.09.2015 г., бр. 64 от 16.08.2016 г., изм., бр. 91 от 18.11.2016 г. и **Наредба № 31 от 26.07.1999 г.** за изискванията, условията и реда за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство, издадена от министъра на транспорта и министъра на образованието и науката, обн., ДВ, бр. 69 от 3.08.1999 г., в сила от 1.09.1999 г., изм., бр. 2 от 7.01.2000 г., в сила от 1.01.2000 г., бр. 53 от 30.06.2000 г., в сила от 1.07.2000 г., бр. 9 от 30.01.2001 г., бр. 16 от 12.02.2002 г., в сила от 26.12.2001 г., бр. 82 от 27.08.2002 г., в сила от 27.08.2002 г., бр. 17 от 2.03.2004 г., бр. 42 от 21.05.2004 г., в сила от 21.05.2004 г., бр. 46 от 6.06.2006 г.; изм. с Решение № 6880 от 2.07.2007 г. на ВАС на РБ - бр. 57 от 13.07.2007 г., в сила от 13.07.2007 г.

ПРАВОТО НА СЪЮЗА

ДОГОВОР ЗА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

18. В член 6, параграф 3 от Договора за ЕС предвижда, че основните права, както са гарантирани от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и както произтичат от общите конституционни традиции на държавите-членки, са част от правото на Съюза в качеството им на общи принципи.

КОНВЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ОСНОВНИТЕ СВОБОДИ

19. Съгласно член 5, § 1 „Всеки има право на свобода и сигурност. Никой не може да бъде лишен от свобода, освен в следните случаи и само в съответствие с процедури, предвидени в закона:...”

ДОГОВОРА ЗА ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

20. Съгласно чл. 90 и чл. 91, § 1, в) от Договора мерките за подобряване безопасността на транспорта попадат в рамките на общата транспортна политика.

21. През 2006 г. е приета Директива 2006/126/ЕО на Европейския парламент и на

Съвета относно свидетелства за управление на превозни средства.

22. В член 11, § 2 на Директива 2006/126/ЕО е предвидена възможността, при спазване на принципа на териториално действие на наказателното и полицейското законодателство, държавата-членка по обичайно пребиваване, да може да прилага своята национална уредба относно ограничаване, временно отнемане или анулиране на правото на управление на моторно превозно средство на притежател на свидетелство за управление, издадено от друга държава-членка, и при необходимост да замени свидетелството за управление с тази цел.

ХАРТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

23. В член 49 са уредени принципите на законност и пропорционалност на престъплението и наказанието, предвиждащи, че „Никой не може да бъде осъден за действие или бездействие, което в момента на извършването му не е представлявало престъпление съгласно националното или международното право...“ и че „Тежестта на наказанията не трябва да бъде несъразмерна спрямо престъплението“

МОТИВИ НА ЗАПИТВАЩИЯ СЪД

ПО ДОПУСТИМОСТТА НА ЗАПИТВАНЕТО:

24. Фактическата и правна рамка, очертана по-горе несъмнено налага извода, че правните въпроси, поставени по делото попадат в приложното поле на правото на Европейския съюз. Според чл. 90 от ДФЕС целите на договорите, свързани с въпросите за транспорта, се осъществяват в рамките на обща транспортна политика. В чл. 91 ДФЕС е предвидено, че за целите на прилагането на чл. 90, Европейският парламент и Съветът, като действат в съответствие с обикновената законодателна процедура и след консултация с Икономическия и социален комитет и с Комитета на регионите, установяват мерки за подобряване на безопасността на транспорта.

25. В изпълнение на чл. 91 ДФЕС (стар чл. 71 ДЕО) Европейският парламент и Съветът приемат Директива 2006/126/ЕО от 20 декември 2006 г. относно свидетелства за управление на превозни средства (по-надолу в текста, наричана Директивата). В §2 от Преамбюла на Директивата се приема, че

правилата за свидетелствата за управление на превозни средства са съществен елемент на общата транспортна политика и допринасят за подобряване на пътната безопасност и улесняват свободното движение на хора, които се установяват в държава-членка, различна от тази, която е издала свидетелството за управление. В § 15 се сочи, че поради причини, свързани с пътната безопасност, държавите-членки следва да бъдат в състояние да прилагат националните си разпоредби относно отнемането, прекратяването, подновяването и отменянето на свидетелства за управление за всички притежатели на свидетелства, които са установили на тяхна територия.

- 26.** В чл. 11, §2 от Директивата се приема, че при спазване на принципа за териториално действие на наказателното и полицейско законодателство, държавата-членка по обичайното пребиваване може да прилага своята национална уредба относно ограничаване, временно отнемане, отнемане или анулиране на правото на управление на моторно превозно средство на притежател на свидетелство за управление, издадено от друга държава-членка, и при необходимост да замени свидетелството за управление с тази цел.
- 27.** Следователно по силата на Директивата държавите-членки имат предоставена компетентност да създават своя национална уредба в областта на наказателното и полицейско законодателство, която да предвижда наказателни или административнонаказателни мерки, свързани с отнемане или анулиране на правото на управление на моторно превозно средство.
- 28.** В това отношение съгласно постоянната практика на Съда при липса на хармонизация на законодателството на Съюза в областта на санкциите, приложими при неспазване на условията, предвидени от установен в това законодателство режим, държавите-членки са компетентни да изберат санкции, които според тях са подходящи. Те обаче са длъжни да упражняват компетентността си при спазване на правото на Съюза и на неговите общи принципи, а следователно и при спазване на принципа на законност и пропорционалност (решение от 16 юли 2015 г., Chmielewski, C-255/14, EU:2015:475, т. 21 и цитираната съдебна практика и определение от 12 юли 2018 г., Pinzaru и Cirstinoiu, C-707, непубликувано, EU:C:2018:574, т. 26) В частност предвидените в националното законодателство санкционни мерки

не трябва да надхвърлят границите на необходимото за постигане на легитимно преследваните от същото това законодателство цели.

- 29.** В този смисъл поставеният в главното производство правен спор, касае приложение на правото на ЕС в областта на общата транспортна политика и в частност на мерките за подобряване на безопасността на транспорта.
- 30.** Доколкото българският съд прилага правото на ЕС, то в случая е допустимо и позоваване на чл. 49 от Хартата на основните права на ЕС. Поради това на основание чл. 51 от Хартата тя е приложима в настоящия случай.

ПО ОСНОВАТЕЛНОСТТА НА ОТПРАВЕНОТО ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ:

- 31.** Българският законодател е предприел съответни мерки за транспониране на Директива 2006/126/ЕО от 20 декември 2006 г. относно свидетелства за управление на превозни средства, които касаят хармонизиране на правилата относно материалните и процедурни изисквания за издаване на свидетелства за правоуправление, условията и редът за провеждане на изпитите за кандидати за придобиване на правоспособност.
- 32.** В тази връзка са приети изменения:
- в **Закона за движение по пътищата** – ДВ, бр. 54 от 16.7.2010 , изм. и доп. с ДВ, бр.60 от 7.8.2012 г.;
  - в **Наредба № 3 от 11.5.2011 г.** за изискванията за физическа годност на към водачите на моторни превозни средства и реда за извършване на медицинските прегледи за установяване на физическата годност за водачите от различните категории, издадена от министъра на здравеопазването;
  - в **Наредба № 3 от 29.08.2011 г.** за придобиване на правоспособност за провеждане на изпити на кандидатите за водачи на моторни превозни средства, издадена от министъра на образованието, младежта и науката; в **НАРЕДБА № 38 от 16.04.2004 г.** за условията и реда за провеждането на изпитите на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно средство и реда за провеждане на проверочните изпити, издадена от министъра на транспорта и съобщенията и
  - в **Наредба № 31 от 26.07.1999 г.** за изискванията, условията и реда за придобиване на правоспособност за управление на моторно превозно

средство, издадена от министъра на транспорта и министъра на образованието и науката.

33. По отношение на санкциите, свързани с нарушаване на изискванията за управление на моторно превозно средство с надлежно издадено и валидно свидетелство за управление, в българското законодателство са предвидени състави на административни нарушения и престъпления.

34. Тази уредба традиционно е въведена в санкционното ни право и действа отпреди приемането на Директивата – съставите на чл. 343в, ал. 1 и ал. 2 НК са приети през 1995 г., а административните нарушения по чл. 177, ал. 1, т. 1 ЗДвП съществуват от обнародването на закона през 1999 г.

35. През 2016 г. – ДВ, бр. 95 от 2016 г. е създаден нов състав на престъпление – чл. 343в, ал. 3 НК, който криминализира управлението на моторно превозно средство в срока на изтърпяване на принудителна административна мярка за временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство.

36. Напълно идентичен състав на административно нарушение съществува в действащия ЗДвП още от първоначалното обнародване на закона през 1999 г. – чл. 177, ал. 1, т. 2.

37. Характерното за уредбата до 2016 г. е, че е налице ясно и недвусмислено установено в закона **съотношение на субсидиарност** между наказателния и административнонаказателния закон.

Според чл. 343в, ал. 1 НК наказателната отговорност е за лице, което управлява моторно превозно средство в срока на изтърпяване на наказанието лишаване от право да управлява моторно превозно средство, след като е наказан за същото деяние по административен ред, т.е. налице е предварително наказване по административен ред, като задължителна предпоставка за наказателно обвинение по тази състав. Идентично е положението и с втория състав на престъплението – чл. 343в, ал. 2 НК, в който се предвижда наказателна отговорност на лице, което в едногодишен срок от наказването му по административен ред за управление на моторно превозно средство без съответно свидетелство за управление извърши такова деяние.

Следователно и в двата състава на **чл. 343в, ал. 1 и ал. 2 НК** е налице недвусмислено разграничение между наказателната и

административноказателната отговорност чрез посочване на обективни критерии в наказателния закон. Освен това и в двата случая е налице субсидиарност на наказателната спрямо административнонаказателната отговорност. В този смисъл уредбата на чл. 343в, ал. 1 и ал. 2 е в синхрон с принципите за законност и пропорционалност на престъплението и наказанието.

38. Не така стои въпросът с новия престъпен състав на **чл. 343в, ал. 3 НК**, който дублира съществуващия вече състав на административно нарушение.

39. **Първостепенният** въпрос, който следва да бъде разискван е за съотношението на съставите на административно нарушение по чл. 177, ал. 1, т. 2 ЗДвП и на престъпление по чл. 343в, ал. 3 НК.

Прави впечатление, че е налице пълно съвпадение в обективните признаци, включени в съставите на административното нарушение и престъплението. Според актуалната разпоредба на чл. 177, ал. 1 т. 2 ЗДвП – **наказва се с глоба от 100 до 300 лева водач, който управлява моторно превозно средство, без да е правоспособен водач, без да притежава свидетелство за управление, валидно за категорията, към която спада управляваното от него моторно превозно средство, или след като е загубил правоспособност по реда на чл. 157, ал. 4, или след като свидетелството му за управление на моторно превозно средство е временно отнето по реда на чл. 171, т. 1 или 4** или по реда на чл. 69а от Наказателно-процесуалния кодекс, или е обявено за невалидно, тъй като е изгубено, откраднато или повредено.

В чл. 343в, ал. 3 НК е предвидено, че наказанието по ал. 1 (лишаване от свобода до три години и с глоба от двеста до хиляда лева) се налага и на лице, което управлява моторно превозно средство в срока на изтърпяване на принудителна административна мярка за временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство – т.е . по чл. 171, т. 1 или т. 4 ЗДвП.

40. Видно е, че съставите на административното нарушение в четвъртата форма на изпълнителното деяние и на престъплението са изцяло идентични. Това налага проследяване и на историята по създаване и изменение на двата текста - от ЗДвП и от НК.

41. Текстът на чл. 343в, ал. 3 от наказателния закон е сравнително по-нов и е обнародван в ДВ, бр. 95 от 2016 г.

42. Съставът на административното нарушение е съществувал в ЗДвП още от приемането на закона, обнародван в ДВ, бр. 20 от 5.3.1999 г., в сила от 1.9.1999 г. Според първоначалния текст на чл. 177, ал. 1, т. 1 ЗДвП – наказва се с глоба от 100 до 300 лева водач, който управлява моторно превозно средство, без да притежава съответно свидетелство за управление или то е отнето по реда на чл. 171, т. 4. През 2002 г. в ДВ, бр. 43 от 2002 г. са обнародвани редакционни изменения в закона - т. 1 става точка 2 и е добавено препращане към чл. 171, т. 1 ЗДвП. След 2002 г. текста на чл. 177 ЗДвП е изменян седем пъти, но без да се засяга текста на ал. 1, т. 2. С последното изменение на чл. 177 ЗДвП, обнародвано в ДВ, бр. 2 от 2018 г., в сила от 3.01.2018 г. е въведена действащата разпоредба на чл. 177, ал. 1, т. 2, в която са добавени нови хипотези, на без да се засяга състава на обсъжданото нарушение – управление на моторно превозно средство в срока на временното отнемане на свидетелството по реда на принудителната административна мярка по чл. 171, т. 1 и т. 4 ЗДвП.

43. От така направения исторически преглед е видно, че съставът на престъплението по чл. 343в, ал. 3 НК е създаден след като вече е съществувал идентичен състав на административно нарушение. При това положение следва да се изследват какви са били мотивите на законодателя за криминализиране на управлението на моторно превозно средство в срока на временното отнемане на свидетелството по реда на принудителната административна мярка по чл. 171, т. 1 или т. 4 от ЗДвП.

44. В мотивите към законопроекта публикувани на сайта на Народното събрание е посочено единствено, че „с настоящия проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс (ЗИД НК) се предлагат нови състави на престъпления, насочени към водачите на моторни превозни средства (МПС), извършващи нарушения на правилата за движения по пътищата, които са животозастрашаващи.¹ В първоначалния законопроект не е предложена промяна в чл. 343в НК, а именно създаване на новата алинея трета. След приемането на законопроекта на първо четене двама народни представители са внесли предложение за създаване на нова алинея трета на чл. 343в НК със следните мотиви: „Предвидената наказателна отговорност за

---

¹ <https://parliament.bg/bills/43/554-01-163.pdf>

особено недобросъвестните водачи, които въпреки наложеното им наказание за лишаване от право да управляват моторно превозно средство за определен срок, в срока на изтърпяване на наказанието го нарушават, следва да обхване и практически идентичните случаи на лишаване от правоспособност чрез наложена принудителна административна мярка.“

45. При обсъждане на законопроекта във водещата комисия по правни въпроси не са засегнати и не са били предмет на дискусия причините и съображенията за въвеждането на новия състав на престъпление по чл. 343в, ал. 3 НК, такива не са дискутирани и при проведените разисквания при първото и второто четене на законопроекта в пленарното заседание на Народното събрание.²

46. Посочените от вносителите на предложението мотиви, които са рамките на едно изречение, поставят знак на равенство между съставите по чл. 343в, ал. 1-2 от НК и новата алинея трета. Това не отговаря на действителното положение, защото за ангажиране на наказателната отговорност по чл. 343в, ал. 1- 2 НК е задължително преди това деецът да е бил наказван за същото такова деяние по административен ред.

47. Криминализирането на управлението на моторно превозно средство след временно отнемане на свидетелството чрез налагане на принудителна административна мярка не изисква преди това деецът да е наказван за това по административен ред. Същевременно след създаването на чл. 343в, ал. 3 НСК същото това деяние продължава да съществува и като административно нарушение по чл. 177, ал. 1, т. 2 ЗДвП.

48. При липсата на убедителни и конкретни мотиви за необходимостта от криминализация на съществуващото административно нарушение се поставя въпросът за разграничаване в конкретния случай на приложното поле на административнонаказателната и наказателната отговорност за управление на моторно превозно средство в срока на наложена принудителна административна мярка за временно отнемане на свидетелството за управление.

---

²Всички материали от законодателната дейност – докладите на комисията по правни въпроси, стенографските протоколи от пленарните заседания на Народното събрание са достъпни на официалния сайт на парламента - <https://parliament.bg/bg/bills/ID/15573/>

49. По същество сме изправени пред криминализиране на едно общественоопасно деяние (чл. 343в, ал. 3 НК), което е било административно нарушение, но и след криминализацията продължава да съществува като такова – чл. 177, ал. 1, т. 2 ЗДвП.

50. Законодателят, въпреки изискванията на чл. 28, ал. 2 Закона за нормативните актове (ЗНА) не е изложил конкретни мотиви защо приема, че управлението на моторно превозно средство в срока на наложена принудителна административна мярка за временно отнемане на свидетелството за управление, е с повишена обществена опасност, респективно не е синхронизирал наказателния закон със специалния закон за движения по пътищата и не е отменил/изменил идентичната с престъпния състав норма на административно нарушение.

51. При използваната законодателна техника и създаването на състав на формално престъпление самият законодател не поставя никакви допълнителни обективни обстоятелства, които да обуславят завишена степен на обществена опасност на деянието. Още повече, че в случаите на новата ал. 3 на чл. 343в НК се касае за временно и правно нестабилно (доколкото заповедта за принудителна административна мярка подлежи на обжалване пред съответния административен съд) отнемане на свидетелството за управление, а не за лишаване от право на управление на моторно превозно средство, което принципно се налага с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение.

52. В този смисъл, дефинитивно, управлението на моторно превозно средство в срока на временното отнемане на свидетелството за управление, се отличава с по-ниска степен на обществена опасност в сравнение с управлението на моторно превозно средство след като на деца вече е наложено наказание лишаване от право да управлява моторно превозно средство и той вече е санкциониран за същото деяние по административен ред.

53. В българската правна доктрина и съдебна практика еднозначно се приема, че основното разграничение между административнонаказателната и наказателната отговорност е в степента на обществена опасност на деянието. В разглеждания случай обаче разграничението между съставите на чл. 343в, ал. 3 НК и чл. 177, ал. 1, т. 2 ЗДвП не може да бъде проведено нито чрез

принципа за приоритет на наказателната пред административнонаказателната отговорност (заложен чл. 33 от Закона за административните нарушения и наказания), нито чрез правилото за степента на обществена опасност на деянието.

54. Сравнението между съставите на чл. 343в, ал. 3 НК и чл. 177, ал. 1, т. 2 ЗДвП води до извода, че едно и също деяние едновременно се третира като административно нарушение и престъпление, като разликите са в предвидената санкция и в процесуалния ред за налагането им, но не и в обективната страна на деянията.

55. Това е законодателно решение, което съществува и в други държави, но в този случай са създадени допълнителни механизми за уточняване на разликата в подхода, като изрично са посочени в състава на престъплението онези обстоятелства, които водят до увеличаване на степента на обществена опасност на деянието. Това могат да бъдат завишени по размер общественоопасни последици, характерни елементи за начина, мястото и времето на извършване на деянието, които са от естество да доведат в общия случай до завишаване на обществената опасност и укоримост на деянието.

56. При два абсолютно идентични състава, които освен това съдържат формално изпълнително деяние, тъй като не е предвиден резултат или друг вид общественоопасни последици, на практика не би могло да се отграничи в кой случай следва да се третира деянието като престъпление, в кой като административно нарушение.

57. Съгласно чл. 78а НК, ако лицето е неосъждано за престъпление от общ характер и от деянието не са налице невъзстановени съставомерни вреди, то се освобождава от наказателна отговорност и му се налага административно наказание глоба от 1000 до 5000 лева. Освобождаването от наказателна отговорност обаче не е възможно във всички случаи и следователно не води априори до отпадане на престъпния характер на извършеното. Изглежда, че приложимостта на чл. 343в, ал. 3 НК ще зависи от това дали дееца е осъждан или не, ако е осъждан следва да носи наказателна отговорност.

58. В разглежданата хипотеза на управление на моторно превозно средство в срока на наложена принудителна административна мярка за временно отнемане на свидетелството за управление на практика са възможни следните последици за дееца – независимо дали е осъждан или не да му бъде

наложено административно наказание глоба в размер от 100 до 300 лева (по чл. 177, ал. 1, т. 2 ЗДвП) или ако е неосъждано лицето може да бъде освободено от наказателна отговорност по чл. 78а НК и да му бъде наложено административно наказание глоба в размер от 1000 до 5000 лева, а ако деецът е осъждан да му бъде наложено наказание лишаване от свобода до три години или глоба от 200 до 1000 лева. Видно е, че сравнението между санкциите на административното нарушение по ЗДвП и по чл. 78а, ал. 1 НК и престъплението по чл. 343в, ал. 3 НК могат да доведат до различно наказателноправно положение на извършителя на едно и също деяние.

59. От тази съпоставка следва, че редът за реализиране на отговорността зависи от това каква позиция ще заеме констатиращият нарушение орган на МВР. Дали ще приеме, че се касае за административно нарушение и ще се състави акт за установяване на административно нарушение и ще бъде издадено наказателно постановление или ще се образува досъдебно производство, зависи изцяло от волята на констатиращият нарушение длъжностно лице от състава на МВР.

60. При липса на каквато и да било разлика от обективната страна на деянието, както и на индивидуализиращи признаци относно дееца, следва, че е предоставено изцяло в дискрецията на административнонаказващия орган да наложи глоба или да сезира прокуратурата. Както беше посочено и по-горе, сравнението между съставите на чл. 177, ал. 1, т. 2 ЗДвП и чл. 343в, ал. 3 НК не оставя място за степенуване на обществената опасност или на вредност на последиците поради невъзможност те да се степенуват.

61. Следва изрично да се подчертае, че в разглеждания случай не се касае за т.нар. комплексни санкции, при които административнонаказателното и наказателното производство формират в цялост едно комбинирано производство. В този смисъл са приложими критериите, изведени в решението на Голямата камера на ЕСПЧ от 15.11.2016 г. по делото *А и Б срещу Норвегия* (жалби № 24130/11 и № 29758/11).

62. В случая се касае за приемане на нов наказателен закон, чието прилагане би довело до нееднакво третиране на еднакви случаи, а това е в противоречие с принципа за равнопоставеност на гражданите, установен в чл. 6 от Конституцията на РБ и основните принципи на правото на Европейския

съюз, като принципът на правната сигурност, защита на оправданите правни очаквания, принципът на пропорционалността.

63. Всички тези принцип са обвързващи за Република България на основание чл. 6, параграф 3 от ДЕС. Те са част от правния ред на Съюза и служат за тълкуване освен нормите на правото на ЕК, но и за определяне на „законосъобразността“ както на актовете на институциите, така и на държавите членки.

64. Едновременното прилагане на съставите на престъплението и административното нарушение за едно и също деяние ще доведе до нееднаквото третиране на извършителите, доколкото спрямо тях ще бъде приложена различна по интензитет репресия в зависимост от волята на длъжностното лице по установяване на нарушението или прокурора.

65. В закона липсват обективни разграничителни елементи, поради което гражданите не са в състояние да предвидят последиците от извършеното деяние, което е в противоречие с принципите за правната сигурност и оправданите правни очаквания.

66. Липсата на съответствие, изведено от закона, между обществена опасност и престъпния характер на деянието, е в нарушение на чл. 49 Хартата за основните права на ЕС, установяващ принципа за законоустановеност на престъпленията и наказанията и за пропорционалност, доколкото при едни и същи обстоятелство едно деяние може да бъде едновременно престъпление и административно нарушение, а това води до несъответствие между тежестта на деянието и строгостта на предвидената санкция.

67. Не може да се счита, че с приемането на чл. 343, ал. 3 НК мълчаливо е отменена нормата на чл. 177, ал. 1, т. 2 ЗДвП. Законът за изменение на ЗДвП е приет след промяната в НК – ДВ, бр. 2, в сила от 3.1.2018 г., а освен това мотиви за подобна мълчаливо отмяна не могат да бъдат извлечени от мотивите на вносителя на проекта и законодателния орган, нито от такава съществена промяна в регулираните обществени отношения, която да прави несъвместимо приложението на чл. 177, ал. , т. 2 ЗДвП с установения правен ред. Освен това, с оглед принципите за законност и правна сигурност в чл. 11, ал. 3 от ЗНА е предвидено, че нормативните актове се отменят, изменят или допълват с изрична разпоредба на новия, изменящия или допълващия акт. Такива изрични разпоредби в НК липсват, още повече, че законодателят

след приемането на чл. 343, ал. 3 НК отново е препотвърдил волята си за съществуването на същото административно нарушение в чл. 177, ал. 1, т. 2 ЗДвП – обнародвано в ДВ, бр. 2 от 2018 г.

68. Българското право предвижда обективни критерии за разграничаване на административните нарушения от престъпленията при други нарушения на правилата за движение. Например, управлението на моторно превозно средство под въздействието на алкохол се квалифицира според количеството на алкохол в кръвта – от 0.5 до 1.2 на хиляда е административно нарушение, а над 1.2 на хиляда – престъпление, при повторност деянието е престъпно и при количество на алкохола над 0.5 на хиляда (член 343б, ал. 1 и ал. 2 НК).

69. Липсата на яснота кои обстоятелства завишават обществената опасност до степен, че деянието от нарушение се счита за престъпление, води до разнопосочна и противоречива съдебна практика.

Могат да бъдат открити три групи съдебни актове: 1. Такива, в които съдилищата приемат тезата на прокурора, че извършеното е престъпление; 2. Такива, в които съдилищата оправдават подсъдимите по повдигнатите обвинения, приемайки, че деянието не е престъпление, а съставлява административно нарушение, за което им налагат предвиденото в ЗДвП наказание; 3. Такива, по повод на жалби срещу наказателни постановления, с които на лицата са наложени административни наказания за извършени нарушения и от които е видно, че наказателните постановления са издадени след прекратяване на наказателното производство от прокурор.

70. В решение по реда на Закона за административните нарушения и наказания по дело № 89/2020 г. Районен съд Сандански приема, че наказателното постановление издадено срещу нарушителя за управление на моторно превозно средство в срока за принудителна административна мярка за отнемане на свидетелството за управление е незаконосъобразно. Съдът е приел, че извършеното не е административно нарушение, а престъпление по чл. 343в, ал. 3 НК, като се е позовал на данните за миналите нарушения на жалбоподателя по ЗДвП. От решението е видно, че преди издаване на наказателното постановление прокурор от Районна прокуратура е прекратил наказателното производство за извършено престъпление по чл. 343в, ал. 3 НК.

71. В решение по наказателно дело № 232/2020 г. на Районен съд Велинград се приема, че обвиняемият е управлявал моторно превозно средство в срока за временно отнемане на свидетелството му чрез наложена принудителна административна мярка, поради което е извършил престъпление по чл. 343в, ал. 3 НК. На основание чл. 78а, ал. 1 НК обвиняемият е освободен от наказателна отговорност и му е наложено административно наказание глоба в размер на 1000 лева. В мотивите на решението съдът не е обсъждал обстоятелства, които да характеризират извършеното деяние, като разкриващо по-висока степен на обществена опасност.

72. С определение по наказателно дело № 248/2020 г. Районен съд Провадия е одобрил споразумение, с което подсъдимият е признат за виновен да е извършил престъпление по чл. 343б, ал. 3 НК, тъй като е управлявал моторно превозно средство в срока на изтърпяване на принудителна административна мярка – временно отнемане на свидетелството за управление. Със споразумението е наложено наказание пробация за срок от една година и шест месеца – наложени са две пробационни мерки – задължителна регистрация по настоящ адрес с явяване и подписване пред пробационен служител 2 пъти седмично и задължителни срещи с пробационен служител. Наложена е и глоба от 150 лева.

73. С решение по реда на Закона за административните нарушения и наказания по дело № 230/2020 г. Районен съд Пловдив е приел, че жалбоподателят е извършил нарушение на чл. 150а, ал. 1 ЗДвП и на основание чл. 177, ал. 1, т. 2 от същия закон му е наложена глоба в размер на 200 лева, за това че е управлява лек автомобил след като свидетелството му за управление е било временно отнето с издадена принудителна административна мярка по чл. 171 от ЗДвП. В мотивите на решението не се посочват конкретни обстоятелства защо се приема, че извършеното е административно нарушение, а не престъпление.

74. Посочените неизчерпателно съдебни решения ясно демонстрират, че липсата на обективни критерии в закона не позволяват еднаквото и равно третиране на идентичните случаи на управление на моторно превозно средство в срока на изтърпяване на принудителна административна мярка за временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство. Дали ще бъде наложено наказание по наказателния закон или

административно наказание по Закона за движение по пътищата е поставено в зависимост от активността на органите на пътната полиция и на разследването.

Софийският апелативен съд разгледа и относимата практика на Европейския съд по правата на човека и на Съда на ЕС:

76. В Решение от 3.5.2007 г. (голям състав), *Advocaten voor de Wereld VZW*, **C-303/05**, § 49 – 50 СЕС напомня, че „принципът за законоустановеност на престъплението и наказанието (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), който е част от общите принципи на правото, залегнали в основата на общите конституционни традиции на държавите-членки, е провъзгласен и в различни международни договори, и по-конкретно в член 7, параграф 1 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи (вж. в този смисъл по-конкретно Решение от 12 декември 1996 г. по дело X, С 74/95 и С 129/95, *Recueil*, стр. I 6609, точка 25 и Решение от 28 юни 2005 г. по дело *Dansk Rørindustri* и др./Комисия, С 189/02 Р, С 202/02 Р, С 205/02 Р до С 208/02 Р и С 213/02 Р, *Recueil*, стр. I 5425, точки 215 до 219). Този принцип изисква законът ясно да определи престъпленията и наказанията за тях. Това условие е изпълнено, когато от редакцията на приложимата разпоредба и при нужда чрез тълкуването ѝ от съдилищата правните субекти могат да разберат за кои действия и бездействия се предвижда наказателна отговорност (вж. по-конкретно , Решение на Европейския съд по правата на човека от 22 юни 2000 г. по дело *Coëme* и др./Белгия, *Recueil des arrêts et décisions* 2000 VII, § 145).“

77. Запитващият съд също така съобрази тълкуването относно изискванията за яснота и предвидимост, дадено от СЕС в § 59 – 60 на Решение от 12.02.2019 г. по дело **C-492/18 PPU**, че целта на гаранциите на свободата, закрепени както в член 6 от Хартата, така и в член 5 от ЕКПЧ, по-специално се изразява в защитата на лицата от произвол. Следователно, за да съответства на тази цел, изпълнението на мярка за лишаване от свобода трябва в частност да е лишено от всякакъв елемент на недобросъвестност или измама от страна на властите (решение от 15 март 2017 г., *Al Chodor*, С 528/15, EU:C:2017:213, т. 39 и цитираната съдебна практика)... правото му на свобода, то е обвързано със спазването на стриктни гаранции, а именно

наличието на правно основание, което да го обосновава, като това правно основание трябва да отговаря на изисквания за яснота, предвидимост и достъпност, за да се избегне всякакъв риск от произвол, както следва от точка 58 от настоящото решение (вж. в този смисъл решение от 15 март 2017 г., Al Chodor, C 528/15, EU:C:2017:213, т. 40 и цитираната съдебна практика).

78. Запитващият съд, изхождайки от това, че едно от предвидените наказания в член 343в, алинея 3 НК е лишаване от свобода, съобрази и критериите, поставени от Европейската конвенция за правата на човека относно законността на всяко лишаване от свобода: да е предвидено в закона; националното право да отговаря на изискванията на Конвенцията за качество (да е достатъчно установимо и сигурно) и прилагането на закона да в съответствие с общите принципи на Конвенцията и лицата да са защитени от произвол.

79. В Решение по делото **Medvedyev v. France** ECHR – 2010 Голямата камера посочва, че стандартът за законност „изисква всички закони да бъдат достатъчно точни, за да се избегне всякакъв риск от произвол и да се позволи на гражданите, ако е необходимо с подходящ съвет да предвидят – до разумна степен предвид обстоятелствата по делото – последиците, до които може да доведе дадено действие“.

По изложените съображения за **Софийския апелативен съд** намира, че правилното решаване на спора, повдигнат с предложението на апелативния прокурор на Апелативна прокуратура - София, изисква отговор на въпроса дали цитираните основни принципи на правото на ЕС са спазени, затова

ОПРЕДЕЛИ:

ОТПРАВЯ ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ ДО СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ на основание чл. 267, ал. 2 ДФЕС със следните въпроси:

1. Принципът на законоустановеност на престъплението и наказанието допуска ли национална правна уредба, която за едно и също деяние – управление на моторно превозно средство, в срока на изтърпяване на принудителна административна мярка за временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство, предвижда едновременно административна и

наказателна отговорност, без да има критерии, които да позволяват обективно разграничаване на двата вида отговорност ?

2. В случай, че Съдът на ЕС отговори отрицателно на първия въпрос, какви са правомощията на националния съд, за да осигури ефективно приложение на принципите на правото на ЕС ?
3. Наказанието лишаване от свобода до три години и глоба от 200 до 1000 лева съразмерно ли по смисъла на чл. 49, т. 3 ХОПЕС за престъплението управление на моторно превозно средство, в срока на изтърпяване на принудителна административна мярка за временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство ?

СПИРА производството по делото до произнасяне на СЕС на основание чл. 23 от Статута на Съда на ЕС

Определението не подлежи на обжалване и протестиране.

За поставеното определение да се уведомят Апелативния прокурор на Апелативна прокуратура гр. София и нарушителят С. К.

Председател:

Членове: 1.

2.